

Nummer 2

Maj 2004

Årgång 11

SEK Aktuell

Nyheter från standardiseringen inom elområdet

Innehåll

IEC Standardization
Management Board 2

CENELEC General
Assembly 2004 3

CENELEC Conformity
Assessment Forum 4

Lennart Grén
in memoriam 5

CENELEC TC 106X 5

CENELEC SC 64A 6

CENELEC TC 17B 6

CENELEC TC 108 7

Rekordmånga nya
standarder 2003 8

CENELEC TC 61F 8

ACOS workshop 2004 9

Ägg och spenat 9

Standarder skall lyfta
tjänstesektorn 10

Elinstallationsguiden
är här 11

IEC TC 14 11

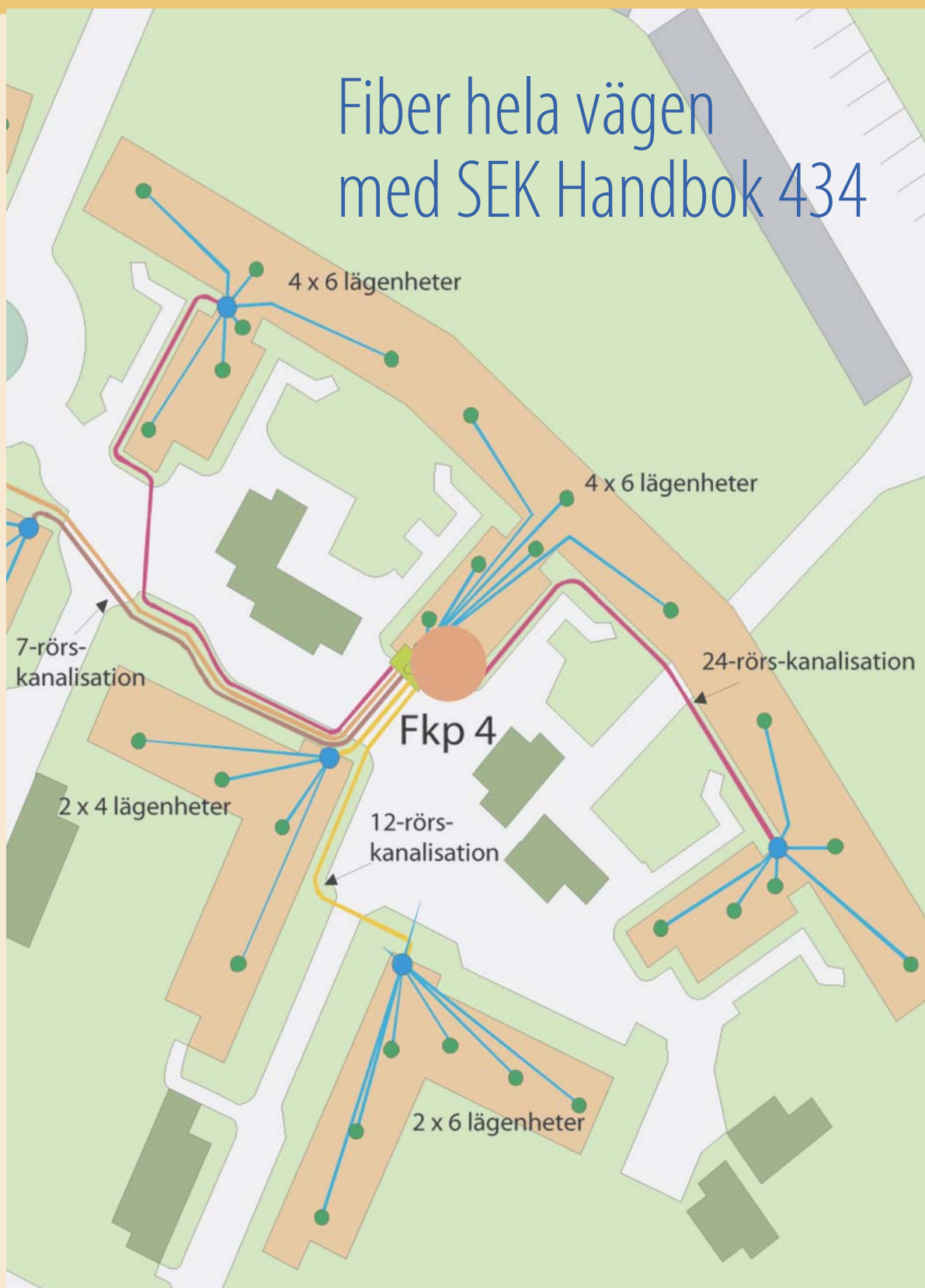
SEKs årsmöte 2004 12

CENELEC Technical
Board 13

SEKs styrelse 2004 15

Ny SEK Handbok 16

Förestående inter-
nationella möten i
Sverige 16

IEC Standardization Management Board

Under ledning av nyvalde ordföranden Frank Kitzantides från USA höll SMB sitt första möte för året 18-19 februari 2004 i Clearwater, Florida i USA. Samtliga medlemmar var närvarande eller företrädde av sin ersättare.

UNDER LEDNING AV NYVALDE ordföranden Frank Kitzantides från USA höll SMB sitt första möte för året 18-19 februari 2004 i Clearwater, Florida

i USA. Samtliga medlemmar var närvarande eller företrädde av sin ersättare.

Särskilda presentationer gavs dels av ordföranden för IEC TC 106 från arbetena med mätmetoder för bestämning av elektromagnetiska fält, dels av ordföranden för rådet för industriautomation, SB 3, om pågående arbete i detta råd.

Joyce Lacroix och Frank K Kitzantides

Rapporter från tekniska kommittéer

Rapporter från 28 tekniska kommittéer utvärderades varvid beslut togs om förlängda projekttider för 33 projekt. Projekt lades ned i 12 fall till följd av att de inte kommer att kunna genomföras som ursprungligen var avsett.

Särskilt uppmärksammades följande rapporter:

TC 1 Terminologi

Rapporten från TC 1 ledde till att SMB beslutade att göra en genomgång av arbetsformerna för de s k semantiska tekniska kommittéerna, TC 1 Terminology, TC 3 Information structures, documentation and graphical symbols, och TC 25 Quantities and units and their letter symbols. Särskilt kommer SMB att se över omfattningen av IECs termsamling, IECV, och arbetsmetoderna i TC 1.

TC 62 Elektrisk utrustning för medicinskt bruk

Frågan om samarbetet med TC 87 (ultraljud) var åter aktuell. SMB beslutade att avvakta med att helt lägga över ansvaret för medicinteknisk ultraljudsutrustning på TC 62 tills de nyligen genomförda förändringarna i sekretariatet för TC 87 kommit på plats samt en ny ordförande utsetts.

TC 77 IECs EMC-kommitté

Rapporten från TC 77 föranledde åter igen en diskussion om standarder med gränsvärden för harmoniska övertoner i trefas lågspänningsnät. Efter intervenering genom IECs president kunde SMB inte annat än uppmana SC 77A att återigen ta upp frågan om dessa gränsvärden.

TC 98 Isolersystem

Med anledning av rapporten från TC 98 diskuterades SEKs initiativ till sammanslagning av TC 98 och SC 15E (med ansvar för isolermaterial) under TC 15s ansvar. Det fanns starkt stöd för en sammanslagning men för att bredda beslutsunderlaget kommer SMB att genomföra en rundfråga bland de nationalkommittéer som är aktiva medlemmar (P-medlemmar) i någon av TC 98 eller SC 15E om deras inställning till en sammanslagning. Beslut kommer att tas vid nästa SMB-möte.

Alternativa röstningskriterier

Arbetsgruppen för alternativa röstningskriterier slutrapporterade varvid det kunde konstateras att nuvarande röstningsregler anses fungera bra. Däremot skall man titta vidare på möjligheten att införa en karenstid vid byte från O-medlemskap (passivt) till P-medlemskap (aktivt). Redan nu gäller att en P-medlem, som till följd av inaktivitet omklassas till O-medlem, måste vänta ett år innan ett P-medlemskap kan bli aktuellt igen.

Arbetsgruppens förslag är att en ändring från O- till P-medlemskap under alla omständigheter skall ske med ett års varsel. Skälet till detta är att begränsa inaktiva nationalkommittéers möjlighet att stoppa förslag i slutet av standardiseringsprocessen. Ett fåtal nationalkommittéer som inte deltagit med experter i utarbetande av förslaget skall inte i slutet av processen kunna stoppa förslag när andra nationalkommittéer lagt ner stora resurser i projektet.

Projekttider

I samband med General Meeting i Montreal i höstas hölls en workshop för ordförande och sekreterare i tekniska kommittéer. En rekommendation från denna övning var att korta ner tiderna för remiss (CDV) och röstning (FDIS) från nuvarande fem respektive två månader.

Nyligen tog SMB ett beslut om max fem års projektider och därför beslutade SMB att tidplanen för hela standardiseringsprocessen skall ses över i syfte att effektivisera arbetet. Arbetet med denna översyn kommer att ske i en intern arbetsgrupp inom SMB.

Miljöstandardisering

Intresset för miljöfrågor ökar och SMB bedömde att det är dags att se över hur IEC hanterar miljöaspekterna i det tekniska arbetet. Ett förslag från den italienska nationalkommittén att sätta upp en teknisk kommitté för miljöaspekter efter mönster på EMC- och EMF-kommittéer diskuterades. Beslut om hur miljöaspekter skall behandlas inom IEC kommer att ske per korrespondens inklusive alternativet att helt delegera till berörd produkt-kommitté att ha totalansvaret för miljöaspekterna inom sitt produktområde.

Till dess beslut om hur arbetet med miljöaspekter skall organiseras avvaktar SMB med att besluta om hur ett antal förslag till miljöstandarder som kommit IEC tillhanda skall hanteras.

Rådgivande kommittéer

Som expert i ACEA, IECs rådgivande kommitté för miljöfrågor, invaldes R Gehrman från Tyskland och som ny ordförande för den rådgivande kommittén för säkerhet, ACOS, valdes Friedrich Harless från Tyskland. Friedrich Harless representerar även TC 44 Safety of machinery – electrotechnical aspects i ACOS.

Bland rekommendationerna från de rådgivande kommittéerna lämnade SMB stöd för åtgärder av Central Office för bättre samordning med ISO i samband med remisser och röstningar samt att försöka förmå ITU att medverka till en enhetligare terminologi på området kommunikationsnät.

Samarbetet med ISO

SMB gav klartecken för arbete i två gemensamma arbetsgrupper, dels mellan IEC TC 88 och ISO/TC 60, Wind turbine gear boxes, under IEC-kommitténs ledning, dels mellan IEC TC 105 och ISO/TC 22, Fuel cells for road vehicles, under ISO kommitténs ledning. Arbetet under IEC-kommitténs ledning gäller standard för växelådor för

vindkraftverk och arbetet i den andra gemensamma arbetsgruppen gäller bränsleceller för vägfordon.

SMB bekräftade även principen vid samarbete på arbetsgruppsnivå med ISO att projektledningen skall ske från den organisation som kommer att publicera resultatet. Om projektet skall leda till en IEC-publication skall respektive IEC TC svara för projektledningen.

SMB samtyckte med ISO om den ändrade definitionen av "Guide" som innebär att en guide förutom vägledning och information även kan omfatta regler, "rules".

JTC 1

Rapporten från JTC 1, ISOs och IECs gemensamma kommitté för informationsteknik innehöll bl a två förslag till samarbete med vad man ansåg vara internationella organisationer (kategori A liaison) samt förslag till reviderade arbetsregler för JTC 1. SMB anmodade JTC 1 att lämna dessa förslag till ISO TMB (Technical Management Board) och IEC SMB för beslut för SMBs räkning till mötet i juni.

Samtidigt uppmanade SMB IECs generalsekreterare att tillsammans med ISOs generalsekreterare se över tolkningen av reglerna för kategori A liaison.

Samarbetet med CENELEC

Då alltför många förslag från CENELEC som överlämnas till IEC för behandling av IECs tekniska kommittéer "fastnar" hos ordförande och sekreterare uppmanade SMB de nationalkommittéer, de flesta med medlemmar i SMB, som svarar för respektive sekretariat att snabba upp hanteringen.

Dokumentation från mötet

Handlingar som underlag för mötet samt beslutslista finns tillgängliga på SEKs kansli.

Nästa möte

Nästa möte med SMB äger rum den 16-17 juni 2004 i Genève.

Hans Erik Rundqvist

CENELEC General Assembly 2004

CENELECs årsmöte, General Assembly, äger rum den 2-3 juni 2004 i Berlin med den tyska nationalkommittén, DKE, som värd.

Årsmötet inleds med ett samråd med ordförande och sekreterare i nationalkommittéerna. För SEKs del är styrelsens ordförande samt VD berörda av detta möte. Därefter hålls en öppen session för informationsutbyte i anslutning till EUs utgivning och de effekter detta får för samarbetet inom standardiseringen.

Efter den öppna sessionen vidtar det formella årsmötet med de nationella delegationerna för behandling av de stadgemässiga ärendena.

CENELEC Conformity Assessment Forum, CCAF

CCAF, höll sitt åttonde möte den 1 mars 2004 i Bryssel.

FÖRUTOM DE SEDVANLIGA lägesrapporterna över strategiarbetet behandlade mötet:

- samarbetet med CEN om Keymark
- gemensamma frågor med IEC, särskilt procedurerna för tolkning av standard
- frågor av gemensamt intresse med Europeiska kommissionen, bl a tillämpningen av Nya Metoden och marknadskontroll.

I mötet som leddes av CENELECs vicepresident, Tore Trondvold, deltog representanter för 11 av CENELECs 28 nationalkommittéer, fyra för certifieringsordningar samt fyra representanter för samarbetspartner, bl a ANEC och CEN.

CCAFs strategi

När CCAF bildades satte man upp elva strategiska mål. Vid mötet konstaterades att fem av målen var uppfyllda och fortsättningsvis kan behandlas som operativa ärenden. I två fall har förutsättningarna ändrats så att målen sammanfaller. Dessutom var man överens om att utöka strategin med att få gehör globalt för den europeiska formen med hänvisning till standard i Direktiv och föreskrifter.

Därmed är de nuvarande strategiska målen för CCAF:

- entydig procedur för tolkning av standard då behov föreligger
- effektivt informationsutbyte med Europeiska kommissionen och EFTA-sekretariatet
- verka för förbättrad marknadskontroll
- samordna användningen av Keymark med CEN
- marknadsföra insyn som verktyg i samband med ackreditering
- marknadsföra den europeiska formen med hänvisning till standard i Direktiv och föreskrifter.

Från strategiarbetet kunde noteras att diskussioner pågår inom IEC om former för tolkning av standard och publicering av tolkningsrekommendationer. Förhoppningsvis kommer man att komma överens om formen motsvarande CENELEC Guide 26. CCAFs mål är att liknande regler skall gälla inom IEC och CENELEC och att arbetet i huvudsak sker inom IEC.

Diskussion med CEN om hur Keymark skall användas har kommit igång. CCAF har en förhoppning att man så snart som möjligt kan enas om en gemensam policy för hur Keymark skall användas.

Med anledning av det nya strategiska målet att marknadsföra den europeiska formen med hänvisning till standard tillsattes en arbetsgrupp under E Ceelens (representerande ENEC, European Norms Electrical Certification) som sammankallande. Den första uppgiften för gruppen är att formulera detta strategiska mål mer detaljerat och komma med förslag till CCAF.

Rapporter från certifieringsordningarna

Sammanläggningen av IECQ och CECC, IECs och CENELECs verksamheter för certifiering av elektronikkomponenter, är genomförd och leds i fortsättningen från IECs sekretariat i Genève. CENELEC har upplåtit CECCs märke till IEC för användning i den sammanslagna organisationen.

Initiativet inom EEPCA, European Electrical Products Certification Association, att bilda en ny gruppering "European Certification Council" hade väckt viss förundran, särskilt med tanke på den förutomstående komplexa organisationen för certifieringssamarbete i Europa. Ytterligare information och motiv för att bilda grupperingar utlovades av M Vint från Storbritannien.

Övrigt

Mötesdeltagarna informerades om att arbete hade inletts inom CEN med att revidera CEN/CENELECs regler för certifiering – Internal Regulation Part 4. Sekreteraren utlovade information om arbetet och att CCAF skulle få ta del av aktuellt förslag.

Nästa möte

Med tanke på omfattningen av verksamheten i CCAF konstaterades att ett möte per år är en bra mötesfrekvens och 2005 års möte skall äga rum den 1 mars i Bryssel.

Komplett beslutslista och dokument för mötet finns tillgängliga på SEKs kansli.

Hans Erik Rundqvist

Lennart Grén in memoriam

Lennart Grén, tidigare verkställande direktör för SEK, Svenska Elektriska Kommissionen, har avlidit i en ålder av 87 år.

EFTER STUDENTEXAMEN 1935 i Uddevalla inträdde Lennart Grén i tjänst vid stadens elverk där han grundlade sina erfarenheter från elinstallationer och eldistribution.

År 1943 anställdes han vid Vattenfallsstyrelsen där han var verksam till 1958. I samarbetet med andra europeiska elföretag kom Lennart Grén att som Vattenfalls stipendiatarbeta vid franska och brittiska elproduktionsföretag.

År 1958 tillträdde han chefskapet för den svenska elstandardiseringen, SEK, och blev därmed sekreterare i den svenska nationalkommittén av IEC, organisationen för det internationella samarbetet för elstandardiseringen.

I mitten av 1960-talet deltog Lennart Grén aktivt i etableringen av Cenel, ett samarbete mellan de västeuropeiska medlemmarna inom IEC. Cenel utgjorde en grund för samarbetet inom CENELEC, Comité Européen de Normalisation

Electrotechnique, som bildades år 1973, med huvudsaklig uppgift att uppsåra och undanröja tekniska handelshinder i Västeuropa.

Bland Lennart Gréns insatser i det europeiska samarbetet kan särskilt framhållas hans analys av problem med tekniska hinder och hans arbete kännetecknades av noggrannhet, systematik och föredömlig klarhet. Dessa egenskaper framstod som särskilt tydliga vid utformning av texter i eller i anslutning till tekniska standarder.

Lennart Grén hade även efter sin pensionering 1981 ett starkt intresse av att följa utvecklingen inom SEK, IEC och CENELEC. Han kunde under de sista åren se ett för honom tidigt uppställt mål förverkligat, att IECs regler för lågspänningsinstallationer i allt väsentligt skulle gälla för elinstallationer i Sverige.

*Hans Svensson
fd vd SEK*

*Hans Erik Rundqvist
vd SEK*

CENELEC TC 106X

Den tekniska kommittén TC 106X Electromagnetic fields in the human environment inom CENELEC hade sitt 20e möte den 6-7 april 2004 i Bryssel.

TC 106X ARBETAR MED standardisering kring exponering för elektromagnetiska fält (EMF). Huvuddelen av arbetet är relaterat till ett existerande mandat från EU-kommissionen, under vilket CENELEC tar fram harmoniserade standarder som kan användas för att visa att produkter uppfyller de EMF-relaterade kraven i lågspännings- och R&TTE-direktiven.

Mötet ägnades till stor del åt att följa upp de olika arbetsgruppernas arbete, vilket inkluderar överföring av vissa standarder och aktiviteter till IEC TC 106 som påbörjat utveckling av internationella mätstandarder för EMF.

Huvudpunkten på mötet var en presentation av EU-kommissionen om det nya EMF-direktivet, som kommer att publiceras senare under året. Direktivet gäller exponering på arbetsplatser och de

fastställda gränsvärdena är baserade på ICNIRPs rekommendationer (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Vissa av de standarder som tas fram av TC 106X inom nuvarande arbetsplan kommer också att kunna användas för att visa att kraven i det nya EMF-direktivet är uppfyllda. Det kommer dock att behövas ett antal nya standarder och EU-kommissionen presenterade ett utkast till ett nytt mandat till de europeiska standardiseringsorganisationerna, som CENELEC förväntas acceptera. TC 106X räknar med att ha en ny arbetsplan färdig i höst och nya standardiseringsaktiviteter kommer därefter att startas. Eftersom EMF-direktivet kommer att beröra svenska arbetsplatser, bör SEK delta i de kommande aktiviteterna.

*Christer Törnevik
Sekreterare SEK TK 106*

CENELEC SC 64A

CENELEC SC 64A Protection against electric shock hade i år ett tvådagarsmöte hos den italienska nationalkommittén i Milano.

VID MÖTET DELTOG 33 personer från 13 länder.

Mötet ägnade en del tid åt att diskutera vilka frågor som ska behandlas i SC 64A och vilka frågor som SC 64B, Skydd mot termiska effekter, ska ta upp. Det framkom även att CENELEC fortsättningsvis ska följa IECs numrering av handlingarna.

Nya standarder

Förslaget till ny standard för elinstallationer inom uppställningsområden för husvagnar och tält, prHD 384.7.708 har accepterats. Vid mötet behandlades kommentarer och därefter beslöts att sända handlingen med kommentarerna till CENELEC Technical Board, BT för ratificering. Mötet beslöt även att WG 708/709 ska utarbeta en Part 754 för elinstallationer i husvagnar. Elinstallationer i småbåtshamnar, prHD 384.7.709 ska sändas ut till nationalkommittéerna på 3M Voting procedure (tredje röstningen).

Förslagen prHD 384.7.717, Mobila och transportabla arbetsplatser, och prHD 384.7.712, Kraftförsörjningssystem med fotoelektriska solceller, beslöt man sända till BT för ratificering.

Fortsatt arbete

Frågan om att bilda en JWG 37A/64/81X diskuterades. Man beslöt att ta upp frågan vid nästa års möte och avvakta arbetet i IEC WG 37A/64/81.

Mötet behandlade även en del kommentarer av HQ on IEC 60364-5-53 A1 (Clause 534 Selection and erection of SPD). Då många kommentarer var speciella och därför svåra att behandla i en så här stor grupp, beslöts att bilda en WG 534 för att ta itu med kommentarerna. Convenor för WG 534 ska utses av den brittiska nationalkommittén. Resultatet av arbetsgruppens arbete ska sändas ut till nationalkommittéerna som ett Enquiry document. På samma sätt behandlades resultatet av röstningen på IEC 60364-7-710:2003, Medicinska lokaler. Arbetsgruppen heter i detta fall WG 710.

Man beslöt även att bilda en JWG med medlemmar från CLC/TC 108 och 64A för att se över och få lika definitioner i prEN 41003, Particular safety requirements for equipment to be connected to telecommunication networks, som i EN 61140 och IECV 195/826.

*Tord Martinsen
Ledamot SEK TK 64*

CENELEC TC 17B

Efter ett uppehåll på två år hade CENELEC TC 17B Low-voltage switchgear and controlgear including dimensional standardization återigen möte i Bryssel den 9 mars 2004.

DEN GAMLE ORDFÖRANDEN Herbert Wolff är "still going strong" och har lett CENELEC-arbetet sedan över 30 år med den äran. Han är en sann anhängare av internationell standardisering och följer SEKs strategi till punkt och pricka, dvs IEC-standard skall alltid ha företräde och om vi européer har önskat några avvikelser från IEC-standarderna så har han inte accepterat detta förrän det har bearbetats i aktuell arbetsgrupp inom IEC. Detta enträigna arbete har lett till att TC 17B har så gott som inga avvikelser gentemot gällande IEC-standard i EN-standarderna.

Det finns fortfarande en arbetsgrupp (WG 2) kvar inom TC 17B. Denna arbetsgrupp har regelbundna möten där man träffas och förbereder en om möjligt gemensam europeisk ståndpunkt i IEC SC 17B/WG.

Eftersom experterna i arbetsgrupperna bara skall representera sig själva trots att de är utsända av nationalkommittén, kan detta förfarande verka tveksamt. Å andra sidan är önskemålet väl förberedda experter som kan göra ett bra jobb och då är inte förmöten att förakta.

CENELEC TC 108

Mötet med CENELEC TC 108 Safety of electronic equipment within the fields of Audio/Video, Information Technology and Communication Technology ägde rum den 19 februari 2004 i Bryssel.

CENELEC TC 108 SVARAR MOT IEC TC 108 och har säkerhet hos IT-utrustningar och hemelektronik som ansvarsområde. Kommittén har ett möte per år och dess huvudsakliga uppgift är implementering av IEC-standard som europastandard. I mötet deltog 19 delegater från 9 länder.

Kommittén bildades 2002 och ersatte två tidigare verksamma CENELEC-kommittéer för hemelektronik och för IT-utrustningar.

Arbetsprogram

TC 108 har fått överta ansvaret för ett antal säkerhetsstandarder och på mötet fastställdes vilka projekt skall ingå i kommitténs arbetsprogram.

Det konstaterades att nya utgåvor av IEC-standarder är under utveckling. Kommittén följer principen att inget ytterligare standardiseringsarbete skall utföras vid implementering av IEC-standarder med undantag för nödvändiga europeiska avvikelser. Några existerande europastandarder kommer att uppdateras i samband med ändringar i referensdokument.

EURATOM-direktivet

Delegaterna diskuterade anpassning av krav i standarder till EURATOM direktivet. Anpassningen kan skapa behov av avvikelser i vissa europeiska länder och frågan kommer att granskas av nationalkommittéer.

Ny standard

CENELEC har fått ett mandat från EU-kommissionen att utarbeta en ny standard gällande gränsvärden för temperaturer på åtkomliga ytor i utrustningar som omfattas av lågspänningsdirektivet. Syftet är att denna standard skall användas av tekniska kommittéer i deras standardiseringsarbete.

Miljövänlig design

CENELEC och IEC har fått ett erbjudande att implementera en standard utarbetad av ECMA som är en internationell organisation av datortillverkare. Standarden fastställer regler för en miljövänlig design av elektriska utrustningar med inriktning på energibesparing under drift och på återvinning av material i samband med skrotning. IEC TC 108 har ställt sig positivt till erbjudandet och CENELEC TC 108 kommer att implementera resulterande IEC-standard som europastandard.

Nordiska avvikelser

Ett korrigerandum med samordnade finska, norska och svenska avvikelser till gällande säkerhetsstandard för hemelektronik kommer att publiceras.

Nästa möte

Nästa möte är planerat att äga rum den 17 februari 2005.

*Kristoffer Friedensberg
Sekreterare SEK TK 108*

⇒ CENELEC Technical Board, BT har sedan en tid arbetat med en standard kallad "Firemans switch". I händelse av brand skall brandkåren ha en tydligt utmärkt brytare för att koppla bort strömmen. Detta har ännu inte resulterat i något dokument, varför BT överväger att flytta det till TC 23B. Diskussion uppstod om till vilken kommitté denna typ av produkt hör. TC 23 som är ansvarig för hushållsprodukter eller TC 17B som är ansvarig för industriprodukter och dylikt.

TC 17B anser att brandmannen är en yrkesman (skilled) varför dessa brytare mycket väl kan hänföras till TC 17B. Vad TC 17B ej vill vara med om är att man standardiserar en brytare med nästan snarlika egenskaper som de som finns i EN 60947-3.

"Firemans switch" bör baseras på kraven i EN 60947-3 med de speciella tillägg som erfordras för denna applikation.

Eftersom TC 17B har funnits ganska länge finns det också lite "lik i lasten".

På 60-talet togs det fram ett antal måttstandarder. Dessa är nu föråldrade och behöver antingen uppdateras eller avvecklas. Ett antal har redan sänts till IEC för inkorporering i IEC-standarder, men några återstår och detta vållade naturligtvis diskussion. Vad händer om vi avvecklar dessa standarder? Det blir en ny förfrågan till nationalkommittéerna i ämnet.

*Stefan Kjellnäs
Ordförande SEK TK 17B*

Rekordmånga nya standarder 2003

SEK är en av de tre organisationer som fastställer svensk standard. Som framgår av SEKs verksamhetsberättelse fastställde SEK 624 standarder under 2003, vilket är trettio procent av alla nya svenska standarder det året.

SEXHUNDRA NYA STANDARDER är ganska många, fast egentligen är de nya standarderna bara 252. Och det är ju några stycken det också. Låt se hur det hänger ihop:

SEKs elektrotekniska råd fastställer både standarder och tillägg till standarder, båda sorterna räknas på listan. Av de 624 posterna utgörs 133 av separat utgivna ändringar och tillägg. Sådana har vanligen beteckningen A följt av ett nummer, medan helsvenska ändringar och tillägg betecknas T. Inom IEC finns en regel att det (normalt) inte får finnas fler än två A (Amendment) till en standard, men någon sådan begränsning finns inte i CENELEC.

Återstår 491 standarder med egen beteckning. Av dessa ersätter emellertid 241 någon annan standard. Det kan vara en ny utgåva av en standard, men det händer att flera gamla standarder ersätts av en enda – eller att en standard vid revision delas upp i flera. Återstår så 250 nya standarder, som faktiskt är helt nya i den bemärkelsen att de inte ersätter någon standard som redan existerar.

Av de 250 nya standarderna var en helt svensk, om bestämning av radiofrekventa elektromagnetiska fält vid idriftsättande av basstationer för mobiltelefoni, även om den bygger på ett förslag i CENELEC. Helt europeiska, utan anknytning

till IEC, var 55 standarder, medan resterande 194 härstammar från IEC. Av dessa hade alla utom sex också fastställts av CENELEC.

Antalet upphävanden var samma år 203 stycken. De flesta är en följd av nya europeiska standarder (EN), eller nya utgåvor av sådana. Det vanliga för dessa är att de fastställs med en övergångsperiod, dvs den gamla standarden kan fortsätta att gälla parallellt med den gamla ytterligare en tid. Normalt är övergångstiden tre år, räknat från att den nya standarden fastställts av CENELEC Technical Board (dor = date of ratification) tills den gamla standarden senast skall upphävas på nationell nivå (dow = latest date of withdrawal of conflicting national standard). Dessa uppgifter återfinns i CENELEC-förordet i varje EN. De flesta av de 241 ersättande standarderna 2003 medför alltså upphävanden 2005 eller 2006.

Femton av standarderna gavs ut på svenska. Tolv av dem är översatta medan tre är helt svenska. De översatta standarderna innehöll tillsammans 460 sidor och de helsvenska 22 sidor. Därtill utkom på svenska en standard som fastställts tidigare (77 sidor). En under året utgiven handbok på 91 sidor var en översättning av en teknisk rapport från CENELEC.

Thomas Borglin

CENELEC TC 61F

TC 61F Safety of hand-held motor-operated tools möttes i Bryssel 2-3 mars 2004. Vid mötet deltog ca 15 delegater från 8 länder.

OMFATTNINGEN AV CENELEC TC 61Fs arbete har minskat betydligt sedan man nu baserar EN-standarderna för handhållna verktyg på IEC 60745. Det mesta av det tekniska arbetet sker därmed i IEC. CENELEC TC 61Fs huvuduppgift blir då att se till att tillämpliga EU-direktiv är täckta, samt att de tekniska kraven som finns i IEC-standarderna motsvarar "state of the art" som gäller inom Europa. För närvarande pågår också en del arbete med uppdatering av gällande provmetoder när det gäller buller och vibration.

Vidare diskuterades också möjligheten att göra 60745-1 till huvudstandard för trädgårdsverktyg i stället för nuvarande 60335-1. Motorkedjesågar och häcksaxar har redan 60745-1 som sin huvudstandard.

Nästa möte är planerat att hållas i Rom 6-8 oktober 2004.

Leif Mattsson
Sekreterare TK 61

ACOS workshop 2004

Som del av sin uppgift att koordinera arbetet inom IEC med säkerhetsrelaterad standard höll ACOS, IECs rådgivande kommitté för säkerhetsfrågor, en workshop i Frankfurt i mars. Drygt 100 deltagare, varav hälften tyskar och sex svenskar, mötte upp för två dagar av information och diskussion.

Guide 104

Den första dagen ägnades åt tillämpning av Guide 104 med råd och anvisningar för hur publikationer med säkerhetsfordringar bör utformas. Erfarenheter från tillämpningen presenterades från TC 61s och TC 66s områden, dvs hushållsapparater samt mät- och laboratorieutrustning.

Särskilt uppmärksammades brandrisker och hur provningsmetod och fordringar i standarder från TC 89 om brandbenägenhet och brandspridning bör behandlas. Dessutom presenterades arbetet med revision av standarderna för hemelektronik och IT-utrustning med särskild inriktning på idéerna om begränsning av brandspridning från yttre brandkällor.

Säkerhetsrelaterade funktion

Andra dagens program bestod i huvudsak av frågor kring riskanalyser och säkerhetsrelaterad funktion. Ron Bell i egenskap av projektledare inom SC 65A för arbetet med fordringar på elektronikutrustning med säkerhetsrelaterad funktion presenterade standarderna i serien IEC 61508. Han gjorde en noggrann genomgång av fordringarna i standarderna samt principerna för standardernas tillämpning.

Därefter uppmärksammades särskilt hur principerna i standarderna kan användas vid riskanalys, bland annat för maskiner. Förhoppningsvis skulle en bättre tillämpning av standardernas säkerhets-

relaterade funktion ge en bättre harmonisering av metoderna för riskanalys.

Gränsvärden för ström genom människokroppen samt ELV

Två rapporter förelåg från arbetena inom ACOS och TC 64 (elinstallationer i byggnader) med översyn av gränsvärden för ström genom människokroppen samt ett förslag till nytt koncept för extra låg spänning, ELV, som skyddsåtgärd.

Dessa rapporter noterades utan direkta kommentarer men i korridorerna efter workshopen framkom åsikter att det fanns en risk att ELV-konceptet kommer att bli för komplicerat. Flera ansåg att det bör endast finnas ett ELV-värde för växelspänning och ett för likspänning.

Avtackning

Som avslutning avtackades Walter Kaiser, avgående ordförande i ACOS, för sitt engagerande arbete med säkerhetsfrågor.

Intryck från workshopen av Hans Erik Rundqvist

Walter Kaiser, Friedrich Harless och Ron Bell

Ägg och spenat

VID STANDARDISERAD PROVNING av diskmaskiner, tvättmaskiner och dammsugare krävs också standardiserad smuts, annars uppfylls inte kraven på reproducerbarhet. Detta är viktigt, både vid produktutveckling och vid jämförande provning av olika modeller. Vid provning av diskmaskiners prestanda används bland annat gröt, ägg och finhackad spenat. Dessa erkänt besvärliga matrester fördelas på porslinet i angivna mängder på ett angivet sätt och

får torka fast innan provningen börjar. Även diskmaskinens torkförmåga provas och förbrukningen av el och vatten mäts. Standarden heter SS-EN 50242, kommittén TK 59 Funktionsprovning av elektriska hushållsapparater och bilden, som pryder SEKs verksamhetsberättelse 2003, har ställts till förfogande av Konsumentverket.

Thomas Borglin

Foto: Tomas Södergren

Standarder skall lyfta tjänstesektorn

De europeiska standardiseringsorganisationerna står inför nya uppgifter.

DET FINNS ETT ÖNSKEMÅL och en förhoppning från den europeiska ledningen att gemensamma europeiska regler för handeln med tjänster skall vara ett hjälpmedel för att öka välståndet och den ekonomiska dynamiken inom EU. Som framgick av artikeln i förra numret av SEK-Aktuellt arrangerade därför Kommissionens generaldirektorat för näringsliv den 9 mars ett möte kring frågan om europeisk standardisering för tjänstesektorn. Mötet, som hade lockat nästan 250 deltagare, belyste ämnet tjänstestandardisering från flera olika håll.

Vid mötet gavs exempel på områden där standarder spelat en roll för en förbättring av kvalitet och resursutnyttjande, t ex inom dagkirurgin i Nederländerna. I inledande anföranden uttalades Kommissionens förhoppning och beskrevs de europeiska standardernas roll på den inre marknaden. Därutöver var det främst tre tyska anföranden som behandlade själva ämnesområdet standardisering för tjänster.

Varor kommer med tjänster

De möjligheter till standardisering som finns inom tjänstesektorn beskrevs av en representant från DIN. Oberoende av själva tjänstens innehåll handlar det om att beskriva rutiner, resurser, kvalifikationer, terminologi och information, främst för anbudsgivning, certifiering, mätning och information. Standarder kan även ange vissa typer av miniminivåer som kan användas för marknadstillträde. Särskilt framfölls att standarder genom sin blotta existens kan vara ett hinder för statlig reglering.

I de flesta fall är tjänsten i sig en fristående produkt, t ex ett mäklarpuppdrag eller en tågresä.

En stor och ökande del av handeln med tjänster är dock direkt förknippad med handeln med fysiska produkter och anläggningar. Detta påpekades i ett anförande av Dr Wiechers från VDMA, den tyska maskin- och anläggningsindustrins organisation. Traditionella tjänstemoment som projektering, installation, dokumentation, utbildning, leveransprovning och service ökar i omfattning och betydelse och blir mer och mer ett konkurrensmedel. Samtidigt växer handeln med sådana tjänster, vilket ökar behovet av standardiserade specifikationer och beskrivningar, både av tjänsternas innehåll och av dem som vill tillhandahålla tjänsterna. Därutöver växer floran av andra anläggningsrelaterade tjänster, främst sådana som är kopplade till projektens

finansiering. Det kan gälla enkla leasingavtal eller avancerade BOO/BOT-projekt (build-own-operate/build-own-transfer).

Den nära kopplingen mellan regler för produkter och tjänster kan man för övrigt redan se i somliga produktstandarder, där även vägledning för specifikation, projektering, installation eller underhåll ingår eller bifogats för information.

Standardisering är en tjänst

Som framgår av den förra artikeln skiljer sig tjänsteproduktion från varuproduktion på flera punkter. Prof Fährlich från Fraunhofer Gesellschaft betonade att de flesta tjänsteproducenterna också är annorlunda än varuproducenterna. Många branscher inom tjänstesektorn är omogna vad gäller den globaliserade ekonomins behov, menade han, och standardisering är ett etablerat sätt att "industrialisera" omogna sektorer i ekonomin.

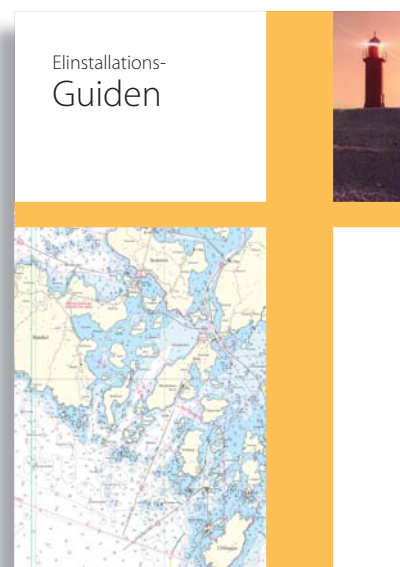
Till att börja med behövs förstås grundstandarder för att lägga en grund med hjälp av terminologi, metadata, systemmodeller, klassificering, statistik m m. Därutöver måste standarder fördelas på olika abstraktionsnivåer. Vad som behövs är inte främst detaljerade standarder utan snarare beskrivningar av system, gränssnitt och referensmodeller. Detta kan vara ett annat sätt att formulera det som Europeiska kommissionen framför kring förhållandet mellan standarder och tjänstedirektivet, nämligen att den inte eftersträvar den tidigare nära kopplingen mellan direktiv och standard, utan lämnar ganska fritt åt de olika aktörerna att komma överens om standardernas antal, omfattning och typ.

Han betonade också att arbete med standarder inom tjänstesektorn tvingar de traditionella standardiseringsorganisationerna att själva agera som tjänsteleverantörer, genom att erbjuda rutiner, resurser, kunskapshantering, kvalitetssäkring, spridning och internationell acceptans, snarare än att uppträda som någon sorts "myndighet". Processer inom tjänstestandardiseringen måste helt enkelt vara mer bottom-up och kundfokuserade. Initiativet till produkt- eller sektorsspecifika (vertikala) standarder måste komma från näringslivet som också får bekosta arbetet, medan horisontella standarder, t ex för metoder för produktspecifikation eller samspel med kunden, i stor utsträckning får bekostas med allmänna medel.

Thomas Borglin

Einstallationsguiden är här!

Einstallationsguiden är en vägledning för tillämpning av Einstallationsreglerna (SS 436 40 00) och SS 436 46 61 – Kontroll före idrifttagning. Genom förklaringar, kommentarer och illustrationer klargör guiden Einstallationsreglernas uppläggning och innehåll. Guiden ger också svar på många frågor som den som läser Einstallationsreglerna kan ställa sig. Guiden är upplagd som en uppslagsbok och är avsedd att användas tillsammans med Einstallationsreglerna. Guiden är i A4-format, omfattar 158 sidor och är rikt illustrerad i färg.

IEC TC 14

IECs transformatorkommitté, TC 14, hade i år förlagt sitt 23e möte till Frankfurt, Tyskland, 23-24 mars 2004. I mötet deltog 38 delegater från 18 länder tillsammans med kommitténs ordförande Jim Fyvie, sekreteraren Nick Bradfield och Charles Jacquemart från IEC Central Office.

SEDAN DET FÖRRA MÖTET i Rom 2002 har kommittén fått ny bemanning både på ordförande- och sekreterarposten. Detta avspeglade sig också i mötesordningen, där huvuddelen av tiden ägnades åt information och en relativt liten del kring tekniska diskussioner angående dokumenten under utveckling och revision. Detta kontrasterade mycket starkt mot tidigare kommittémöten, som kännetecknats av mycket detaljerade diskussioner kring dokumenten. Jim Fyvie deklarerade att hans ambition var att kommittéarbetet huvudsakligen skulle ske i arbetsgrupperna. Pendeln har alltså svängt kraftigt åt andra hållet jämfört med tidigare arbetssätt och att döma av kommentarerna i samband med den avslutande mötesdiskussionen torde den vid nästa möte hamna ungefär mitt emellan de båda lägena.

Inom TC 14 finns för närvarande 10 verksamma arbetsgrupper (WG) och maintenance teams (MT). Arbetet med revisionen/framtagningen av Loading guide IEC 60076-7, kortslutningsnormen IEC 60076-5, Application guide för HVDC transformatorer IEC 60076-3 och ljudnormen IEC 60076-10-1 har framskridit så långt, att de kommer att sändas ut som CDV för röstningen inom de närmaste månaderna. Standarden för torra transformatorer IEC 60076-11 och för lindningskoppare IEC 60214-2

har kommit eller, respektive kommer att komma ut som FDIS för slutlig omröstning. Arbetet med en ny teknisk specifikation för högttemperatursolationsmaterial IEC 60076-14 är just avslutat. Arbetsgrupperna arbetar vidare med revisionen av reaktornormen, en ny norm för transformatorer med internt skydd och gasfyllda transformatorer.

Det rapporterades också att TC 14 fått sin första ansökan från IEEE om att en IEEE-standard skall publiceras under det nya avtalet om "Double Logo" mellan organisationerna. Önskemålet gäller IEEE-standarderna angående transformatorer för fasvridning.

Inom ramen för det kommande arbetet noterades att det var dags att se över den grundläggande transformatorstandarden IEC 60076-1 och temperaturstandarden IEC 60076-2. Bland andra tänkbara arbetsområden som diskuterades kan nämnas snabba transienter, tillståndskontroll och en installationsguide.

Som noterats i inledningen var nog de flesta delegaters huvudintryck att mötet var ganska tunt och kännetecknades av en brist på djupare tekniska diskussioner. Ordföranden lovade förändring inför nästa möte, som sannolikt blir i samband med IEC General Meeting i Kapstaden 2005.

*Anders Lindroth
Sekreterare SEK TK 14*

SEKs årsmöte 2004

Temadag om tillförlitlighet och driftsäkerhet i elförsörjningen

I ANSLUTNING TILL SEKS FULLMÄKTIGEMÖTE den 1 april 2004 i Electrum Kista hade SEK inbjudit till en temadag om tillförlitlighet och driftsäkerhet i elförsörjningen.

Från vänster: Åke Danemar, SEKs styrelseordförande, Håkan Heden, Energimyndigheten, Bo Källstrand, SEKs fullmäktigeordförande, Mats Tapper, Svensk Energi, Lars Wallin, Svenska Kraftnät.

BO KÄLLSTRAND, omvald som ordförande i SEKs fullmäktige, inledde med en välkomsthälsning och presenterade temat för årets möte. Han pekade bl a på de ökande kraven som kunder och samhälle ställer på elleveranser samt att kraven på tillförlitlighet blir högre. Idag är det inte längre endast en nationell elmarknad utan en europeisk. Bo Källstrand konstaterade att prisnivån på el är internationell och att elbranschen går mot att bli en industribransch. Inför framtiden kommer vi att behöva vänja oss vid att tänka på ett annat sätt. För att sprida information om SEKs verksamhet presenterade SEKs VD **HANS ERIK RUNDQVIST** verksamheten under 2003. Presentationen var en sammanfattning av beskrivningen i SEKs verksamhetsberättelse 2003 som delades ut vid mötet och som distribueras under april till samtliga berörda i SEK-verksamheten.

LARS WALLIN från Svenska Kraftnät höll ett föredrag med titeln "Driftsäkerheten i stamnätet beror på balansen". Han tog upp frågor som t ex "Vad innebär hög driftsäkerhet för kunden och för nätgären?" Lars Wallin visade bilder över Svenska Kraftnäts anläggningar samt över stamnätet i Norden. Sedan elmarknaden avreglerades har utlandsförbindelser fått större betydelse.

Lars Wallin talade även om balanstjänsten och balansansvaret för Sverige och inblandade aktörer. Effektbrist och balansreglering var andra frågor som togs upp. Han visade sedan på stamnätets utvecklingsfaser från 50-60-talen och fram till 2005 då man planerar en förnyelse av anläggningsståndet och har ett ökat fokus på driftsäkerhet. En genomgång skedde också av statistiken över elavbrotten i Sverige både i lokalnäten, regionnäten och i stamnätet. Stora störningar inträffade 1983 och 2003 varvid Lars Wallin särskilt beskrev förloppet "spänningskolapsen" i Horred 2003 som anses ha berott på effektbrist.

MATZ TAPPER från Svensk Energi presenterade elbranschens arbete för att öka robustheten i distributionsnäten. Fokus för tillfället ligger på satsningar i lokalnäten som inte betraktas som trädsäkra. Trädsäkra gator finns i stamnätet och i regionnätet. När det gäller pågående branschsatningar nämnde Mats Tapper NÄTKIC, nya planeringsmål för leveranssäkerhet samt HEL-projektet.

NÄTKIC sätter nätkunden i centrum och målet är att förbättra elnäten bl a genom ökade investeringar, förbättrat underhåll, utvecklat samarbete med jordbruket, en egen utvecklad avbrottsstrategi samt avbrottsersättning (vid avbrott längre än två dygn). Informationsförbättringar ligger också högt på listan.

HEL-projektet syftar till att ta fram förslag till överenskommelse mellan elbranschen och staten. För detta finns en åtgärdsplan, ansvarsfördelning och finansiering. Projektet skall innehålla en helhetssyn på samhällets säkerhet och beredskap.

HÅKAN HEDEN från Energimyndigheten talade om tillförlitliga elleveranser med hög kvalitet och vad företag och myndigheter gör. Han inledde med några allmänna synpunkter på elavbrott som ägt rum det senaste året i både Sverige, USA, Italien, England och Finland. När det gäller snöavbrott beror det inte sällan på dåligt underhåll, omodern utrustning samt bristfälliga åtgärder vid fel.

Håkan Heden tog även upp frågan om hur allvarligt man tar på elkvalitet och vad god elkvalitet är. Detta berörs i ett förslag till ny elkvalitetsförordning som nyligen lämnats till regeringen.

Föredragen följdes av en livlig debatt. En hel del av diskussionen kretsade kring frågor som "Är kunden beredd att betala mer om driftsäkerheten är högre?"

Christina Weding

CENELEC Technical Board

Det 119e mötet med CENELEC Technical Board, BT ägde rum 16-17 mars i Budapest. Mötet leddes av CENELECs president Ulrich Spindler assisterad av två av vicepresidenterna samt generaldirektören och handläggare från CENELECs kansli.

EFTER DET ATT NATIONALKOMMITTÉERNA från Estland, Lettland och Polen blivit fullvärdiga medlemmar finns nu 27 medlemmar i CENELEC. Vid detta BT-möte som hölls i Budapest på inbjudan av den ungerska medlemmen deltog samtliga nationalkommittéer utom den grekiska och belgiska. Dessutom var Europeiska kommissionen, ANEC, CEN, IEC och UNICE representerade.

Mötena med CENELEC BT, CENELECs tekniska samordningskommitté, följer en väl inarbetad rutin som inleds med ratificering av standard.

Ratificering av standard

Rapportperioden omfattade denna gång tiden från december – februari varvid antalet ratificerade dokument var följande:

Standarder	Amendment	HD
105	50	7
Teknisk specifikation, TS	Teknisk rapport, TR	Totalt
3	2	157

Av de ratificerade publikationerna hade i 98 fall röstningen skett parallellt med IEC på förslag utarbetade inom IEC.

Särskilt kan nämnas nya utgåvor av standarderna för jordfelsbrytare och dvärgbrytare, en ny serie av standarder för fältbussar identisk med IEC-standarderna samt en ny utgåva av standarden för verktyg för arbete på spänningssatt lågspänningsanläggning.

Kontaktidon för fasta installationer

Det tidigare medgivandet till sex av CENELECs nationalkommittéer att publicera nationella standarder identiska med det inom CENELEC nedröstade förslaget till standarder för kontaktidon för fasta installationer, prEn 61535, ifrågasattes från spanskt håll. BT bekräftade sitt tidigare beslut och uppmanade den spanska nationalkommittén att inkomma med egen begäran och eventuellt uppdaterat förslag.

Stickproppar och uttag

De polska och estniska nationalkommittéerna anmälde att man avser att beskriva sina uttagssystem i nationella standarder.

Laserklassificering

SEKs protest mot en förlängd övergångstid för

införandet av den reviderade versionen av laserklassificeringsstandarden EN 60825-1 mötte inget stöd utan BT bekräftade föreslagen förlängning. Det betyder att EN 60825-1 kan användas t o m 2006 varefter Amendment 1 även måste beaktas.

Järnvägsstandarder och bomerangeffekt

För att säkerställa att standard för elutrustning på järnvägsområdet är identisk globalt har CENELEC tidigare beslutat att erbjuda IEC alla inom CENELEC framtagna standarder på området. Detta har dock lett till viss förvirring genom att dessa standarder har fått nya referensnummer så fort de accepterats internationellt. För att undvika detta beslutade BT att fortsättningsvis undanta förslag inom TC 95 område från parallellröstning enligt Dresdenavtalet. Därmed behålls den ursprungliga EN-beteckningen.

UPS

Till följd av att det fortfarande inte överallt finns skyddsjordade uttag i installationer i de nordiska länderna accepterade BT att europastandarderna för utrustning för avbrottsfri kraft, UPS, skall förses med information om att en UPS endast får anslutas i uttag med jorddon. Skälet till detta är att säkerställa att tillkopplad utrustning, t ex datorer, blir skyddsjordade vilket är nödvändigt för att fel i datorer inte skall ge upphov till farliga spänningar i datanät.

Talade larm

IEC har tidigare beslutat att överlåta till ISO att svara för underhållet av standarder för talade larm, IEC 60849.

I och med att revisionen av denna standard hade påbörjats i IEC och genom att det föreligger ett omedelbart behov av uppdatering beslöt BT att uppdatera den nuvarande EN som överför IEC 60849. Detta är en övergångslösning i avvaktan på en kommande ISO-standard.

Alkolås

Med stor tillfredsställelse noterade BT att projektet med standard för alkolås för fordon snabbt lett till resultat och att ett förslag för närvarande finns ute på remiss.

Spårvagn på räls från Pest till Buda

forts nästa sida

Samarbetet med CEN och ETSI

Vid genomgången av samarbetet med CEN och ETSI noterades särskilt följande:

En reviderad version av standarden för globalt digitalt radiosystem, DRM, fanns tillgänglig vilket gör såväl den nyligen publicerade IEC-standard som europastandarden överspelade. CENELEC beslutade därför att dra in EN 62272-1 omedelbart.

Beträffande ansvaret för standarden för bränsleceller noterades att en överenskommelse träffats med CEN som innebär att det gemensamma arbetet mellan CEN och CENELEC gäller utrustning

Kedjebon i Budapest med slottet som bakgrund

upp till och med 11 kW elenergi. Större anläggningar ingår i CENELECs ansvarsområde.

Sammanslagning av CENELEC TC 17A och TC 17C

I ett gemensamt förslag från CENELEC TC 17A och TC 17C beslutade BT att slå samman kommittéerna till en, CENELEC TC 17AC. Sekretariatet anförtroddes den tyska nationalkommittén. Den sammanslagna kommittén benämns "High Voltage Switchgear and Controlgear".

Nya ordförande i tekniska kommittéer

- TC 17AC högspännings kopplingsutrustning, Mr R Jeanjean från Frankrike
- TC 21X torrbatterier, Mr C Pascon från Frankrike
- TC 37A lågspänningsavledare, Mr A Rousseau från Frankrike
- TC 205 installationsbussar, Mr D Beck från Frankrike
- TC 206 konsumentelektronik, Mr J Sesena från Spanien
- TC 213 kabelförläggningssystem, Mr E Petit från Frankrike.

Mandat

Eco-design

BT tog del av förslag till mandat med uppgift att ta fram ett program för standardisering i anslutning till EUs förslag till direktiv för energiförbrukande produkter. Innan mandatet accepteras finns flera frågor att klara ut, bland annat finansiering.

CENs förslag att bedriva arbetet i den gemensamma arbetsgruppen för "Energy Management" mötte ingen entusiasm från CENELECs sida.

Signalöverföring i kabelnät

BT beslutade att ställa sig positiv till att publicera hittills uppnått resultat i det med ETSI gemensamma arbetet med EMC-fordringar på kabelnät som en teknisk specifikation.

Yttemperaturer

BT accepterade i princip uppdraget att utarbeta principregler för begränsning av temperaturer på ytor som inte primärt är avsedda att avge värme. Frågan om form för publicering skall undersökas.

Mätutrustning

Även ett förslag till uppdrag att ta fram ett program för standardisering i anslutning till EUs mätutrustningsdirektiv noterades. CENELECs utkast till svar på förslaget är under diskussion med bl a elmätarkommittén, TC 13.

Korsreferenser – standard/mandat

Långbänken om former för att ange samband mellan fordringar i standarder och väsentliga krav i direktiv ser ut att få en lösning. Lösningen tycks bli en informativ bilaga till kommande standarder där de väsentliga kraven som täcks av standarden i fråga anges. Detta gäller inte redan publicerad standard eller standard under LVD.

Global Relevance

BT beslutade att mycket noggrant följa utvecklingen inom IEC med Global Relevance men för närvarande inte vidta några åtgärder än att uppmana nationalkommittéerna att vara uppmärksamma.

Nästa möte

Nästa möte med BT kommer att äga rum 6-7 juli i Bryssel.

En komplett lista över beslut och ratificerade standarder under BT-mötet samt per korrespondens ratificerade standarder under perioden december - februari kan erhållas på begäran från SEK.

Hans Erik Rundqvist

SEKs styrelse 2004

VID FULLMÄKTIGEMÖTET 1 april 2004 valdes stadgeenligt styrelse för SEK för tiden från och med fullmäktigemötet 2004 fram till och med 2005 års ordinarie fullmäktigemöte. Styrelsen har därmed nedanstående sammansättning.

Ordförande
Åke Danemar,
Teknikföretagen

Ledamöter

Med kategori avses intressentkategori enligt stadgarnas § 3 som anger följande kategorier:

- 1 Tillverkare av elektroteknisk eller elektronisk utrustning
- 2 Elproducenter, elnätföretag och elhandelsföretag
- 3 Tjänsteproducenter som användare av elektroteknisk eller elektronisk utrustning
- 4 Statliga myndigheter och statliga verk
- 5 Anläggningsprojektörer, installatörer och industriella elanvändare
- 6 Företag och organisationer verksamma med provning, certifiering och utbildning, besiktningsföretag samt teknik-, konsument- och yrkesorienterade föreningar och institut.

Förslaget till val av ordförande och styrelseledamöter hade beretts av en valberedning bestående av Bo Hermansson, Ingvar Johansson och Jaak Nöu.

Utöver ledamöter utsedda av SEKs fullmäktige har SSR, Sveriges Standardiseringsråd, möjlighet att utse en ledamot. För närvarande är SSR representerad i SEKs styrelse av dess ordförande, Lars Kylberg.

Se även sida 12 om SEKs årsmöte 2004.

Christina Weding

Stefan Kjellnäs
ABB Automation Technologies AB
kategori 1

Thomas Lindberg
Ericsson AB
kategori 1

Edvard Sandberg
Svensk Energi - Swedenergy - AB
kategori 2

Anders Gunnarsson
TeliaSonera AB
kategori 3

Gunnel Färm
Elsäkerhetsverket
kategori 4

Hans Enström
EIO
kategori 5

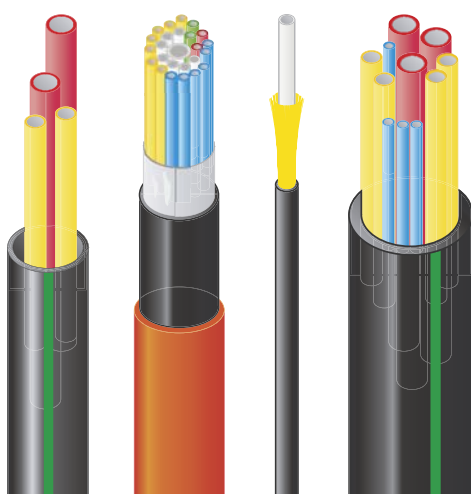
Gösta Fredriksson
Intertek Semko AB
kategori 6

Lars Kylberg, SSR

Ny SEK Handbok

SEK har givit ut en ny handbok 434, med titeln **Fiberoptisk anslutning av slutanvändare – Vägledning för byggande av fiberoptiska anslutningsnät – FTTX-nät**. Handboken är på 74 sidor i format A4 och är rikt illustrerad i färg.

HANDBOKEN SKALL UNDERLÄTTA för operatörer, kommuner, energibolag, installatörer m fl att planera och installera FTTX-nät (FTTX, fiber till slutanvändare) med god kvalitet till låg kostnad, och säkerställa en enhetlig struktur och hög kvalitetsnivå på FTTX-nät i Sverige. Tidigare har dessa nät benämnts FTTH-nät, men med det byggsätt som beskrivs i denna handbok kan fiberoptiska nät ansluta alla tänkbara slutanvändare (X), t ex enskilda hushåll, villor, kontorsarbetsplatser, optoelektriska gränssnitt i utrustning för övervakning, larm, styr- och reglerutrustning o s v.

Denna handbok beskriver enbart FTTX-nät men är också avsedd att ge en förståelse för var dessa nät passar in i en kommuns fiberinfrastruktur. Handboken ger rekommendationer och anger grundkrav som en fiberinstallation skall uppfylla i ett FTTX-nät för att tillmötesgå nuvarande och framtida krav på kapacitet, överföringsavstånd och kvalitet. Minimikravet har satts för en kapacitet på 1 Gbit/s (1000 Mbit/s) över ett avstånd upp till 10 km. Handboken beskriver ett nät som skall kunna uppgraderas och ha en livslängd på mer än 30 år.

Rekommendationerna i boken vänder sig främst till dem inom privat och offentlig verksamhet som beslutar om genomförande av bredbandsutbyggnad och till dem som ansvarar för planering och installation. Den kan beställas från SIS Förlag AB 08-555 523 10 eller från EIOs förlagsservice, 026-24 90 28

FÖRESTÅENDE INTERNATIONELLA MÖTEN I SVERIGE

Svenska nationalkommittén av IEC, SEK, har åtagit sig värdskapet för följande internationella möten:

12-13 maj 2004

IEC TC 64/WG 2

Electrical installations and protection against electric shock/Current carrying capacity of conductors and related overcurrent protection.

3-4 juni 2004

IEC SC 17A/MT 36

High-voltage switchgear and controlgear/Maintenance of IEC 62272-100

14-16 september 2004

IEC SC 23H/MT 7

IEC SC 23H/AHG 1

Industrial plugs and socket-outlets/Maintenance of IEC 60309-2.

/Products that combine a socket-outlet and a switching device, with or without an interlock. These products may also incorporate additional protective devices.

4-8 oktober 2004

IEC TC 37

Surge arresters